

شورای سیاست‌گذاری حوزه های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران

معاونت پژوهش

استان گلستان شهر گرگان مدرسه علمیه تخصصی الزهراء (س) گرگان

عنوان:

موضوع:

بررسی اسباب سقوط حجر صبی در

ارتباط با قیمومیت از دیدگاه فقه

امامیه و حقوق مدنی

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین محمود ابوترابی آبندانسری

نگارنده:

شهناز رمرودی

سال تدوین:

۱۴۰۳

رسالة محمد

تحمیدیه

مَنْتَ خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می رود مملّ حیات است و چون بر می آید مفرّح ذات. پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.

تقدیم به

پیشگاه مقدس و نورانی عدالت گستر جهان، ولیّ دوران، حجت زمین و آسمان، قائم آل محمد،
امام زمان، حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف.
و تقدیم به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگی
به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین
پشتیان است
به پاس قلب بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت
می گراید
و به پاس محبت‌های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند.
این مجموعه را به همسر و فرزندان عزیزم تقدیم می کنم.

تقدیر و تشکر

از استاد گرامی جناب آقای محمود ابوترابی آبدان‌سری که به عنوان استاد راهنما در مراحل مختلف این پایان نامه همواره با سعه صدر و گشاده رویی در کنار من بودند و از راهنمایی‌های اخلاقی و علمی ایشان بهره جسته‌ام کمال تشکر و قدردانی را دارم.

سپاس و قدردانی فراوان از مدیریت محترم سرکار خانم میرکریمی، معاونت محترم سرکار خانم دوست محمدیان و معاونت پژوهشی سرکار خانم ضیاء حسینی که با زحمات خود بستر را برای تحصیل و شاگردی در مکتب اهل بیت فراهم نمودند. همچنین، از اساتید گرامی که بالندگی فکری و اعتقادی خویش را مدیون تلاش‌های خالصانه‌ی ایشان هستم.

۲۵. -معین، محمد، فرهنگ فارسی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۴.
۲۶. -مطهری، مرتضی، آشنایی با علوم اسلامی، فقه، قم: صدرا، بی تا.
۲۷. -مهریزی، مهدی، بلوغ دختران: مجموعه مقالات، ج ۱، قم، ۱۳۷۶.
۲۸. -موسوی بجنوردی، سید محمد، مجموعه مقالات فقهی-حقوقی-اجتماعی، چاپ اول، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۸.
۲۹. -موسوی همدانی، محمدباقر، ترجمه تحریرالوسیله، ج ۴، ۱۳۹۹.
۳۰. -مشایخی، قدرت الله، حسبه، قم: انصاریان، ۱۳۷۶.
۳۱. - نراقی، ملااحمد، عوائدالایام، چاپ اول، قم: انتشارات بصیرتی، ۱۴۱۷ه.ق.

ب) کتب عربی

۱. الثانی، الشہید، زین الدین بن علی، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، چاپ محمد کلان تر، نجف ۱۳۹۸.
۲. آل بحر العلوم، سید محمد، بلغة الفقیه، ج ۳، مکتبه الصادق، ۱۳۶۲.
۳. احمد ابن فارس، معجم مقاییس اللغة، ج ۱، قم: مکتبه الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۴ق.
۴. ابونصر الجوهري، صحاح اللغة، ج ۶، بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۴۰۷ق.
۵. ابن قدامه، عبدالله بن احمد، المغنی، عربستان-ریاض: دار عالم الکتب، ۱۴۰۳.
۶. ابن سعید، یحیی، جامع للشرایع، چاپ اول، ایران: قم، ۱۴۰۵.
۷. بحرانی، شیخ یوسف، حدائق ناضره فی أحكام عتره طاهرة، ج ۲۰، قم: موسسه نشر اسلامی تابعه جماعه مدرسیین، ۱۴۰۵.
۸. جمال، عبدالناصر، موسوعه فی الفقه الاسلامی، ج ۱، قاهره: مجلس الاعلی للثئون الاسلامیه، ۱۳۸۶ق.
۹. حائری، سیدکاظم، فقه العقود، ج ۱، چاپ دوم، قم: مجمع الفکر الاسلامی، ۱۴۲۳ق.

١٠. - حرعاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه الى تحصیل مسائل الشریعه،
مؤسسه آل بیت (ع) لاحیاء، التراث، قم: چاپ اول، ١٤٠٩.
١١. -حلی، جعفر بن حسن، تحریر الأحکام الشرعیة علی مذهب الإمامیة، چاپ اول،
مشهد: مؤسسه آل البيت علیهم السلام، بی تا.
١٢. _____، قواعد الأحکام فی معرفه الحلال و الحرام، ج ٢ قم:
دفتر انتشارات اسلامی، ١٤١٣ق.
١٣. _____، تحریر الاحکام الشرعیه علی مذهب الامامیه، ج ١، ١٣٧٨.
١٤. _____، تذکره الفقهاء، قم، مؤسسه آل بیت علیهم السلام الإحیا التراث،
چاپ اول، ١٤١٤ق.
١٥. _____، قواعد الاحکام، تحقیق صادق بحر العلوم، مؤسسه النشر
الاسلامی، ١٤١٣هـ.
١٦. حسینی روحانی، سید محمد صادق، فقه الصادق، ج ١٦، چاپ سوم، قم:
دارالکتاب، ١٤١٣ق .
١٧. خوانساری، موسی بن محمد، منیة الطالب فی شرح المکاسب (تقریرات درس
محمد حسین نائینی)، قم: مؤسسه الاسلامی التابعه لجماعه المدرسین، ١٤١٨.
١٨. خویی، سید ابوالقاسم، منهاج الصالحین، ج ٢، قم: انتشارات مهر، بی تا.
١٩. _____، مبانی تکمله المنهاج، ج ٢، قم: نشر دارالهادی، بی تا.
٢٠. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، ج ١، دارالعلم،
دارالشامیه، بیروت-سوریه، ١٤١٢هـ ق.
٢١. رشتی، میرزا حبیب الله، کتاب الاجاره، بی جا، ١٣١١ق.
٢٢. زحیلی، وهبه مصطفی، الفقه الاسلامی و ادلته، سوریه : دار الفكر، ١٤٠٩.
٢٣. زرقاء، مصطفی احمد، المدخل الفقهي العام، ج ١، دمشق ، ١٣٨٧، ص ٧٧٩.

۲۴. صبحی محمضانی، رجب، المبادئ الشريعة و القانونيه فى الحجر و النفقات و الموارىث و الوصيه فى المذهب الحنفى و التشريع اللبنانى، بى تا.
۲۵. _____، النظرية العامه للموجبات و العقود فى الشريعة الاسلاميه. ج ۲، بى جا، بى تا.
۲۶. - صانعى، يوسف، فقه الثقلين فى شرح تحرير الوسيله، ج ۱، مؤسسه تنظيم و نشر آثار امام خمينى (ره)، چاپخانه مؤسسه عروج، ۱۴۰۱.
۲۷. - طوسى، محمد بن حسن، كتاب الخلاف، ج ۳، قم، ۱۴۰۷-۱۴۱۷.
۲۸. _____، المبسوط فى فقه الإماميه، تهران: المكتبه المرتضويه لإحياء الآثار الجعفريه، ۱۳۸۷ق.
۲۹. طباطبايى يزدي، سيد محمد كاظم، العروه الوثقى، ج ۵، قم: دفتر انتشارات اسلامى، ۱۴۱۹ق.
۳۰. طباطبايى، سيد على، رياض المسائل فى بيان الأحكام بالدلائل، ج ۱، قم: مؤسسه آل البيت، ۱۴۰۴ق.
۳۱. غروى اصفهانى، محمد حسين، الاجاره، قم: دفتر انتشارات اسلامى، ۱۴۰۹ق.
۳۲. فتح الله، احمد، معجم الفاظ فقه جعفرى، ج ۱، بى جا، ۱۴۱۵ه ق.
۳۳. فيروزآبادى، محمد بن يعقوب، قاموس المحيط، ج ۴، بيروت داراكتب العلميه، بى تا.
۳۴. فراهيدى، خليل بن احمد، كتاب العين، ج ۷، ۱۴۰۸ق.
۳۵. فاضل لنكرانى، محمد، تفصيل الشريعة فى شرح تحرير الوسيله (كتاب قصاص)، المطبعه العلميه قم، ۱۴۰۷ه ق.
۳۶. قمى، ابوالقاسم، جامع الشتات، ج ۲، چاپ اول، تهران: كيهان ۱۳، ۱۳۷۱.
۳۷. مكارم شيرازى، ناصر، انوار الفقاهه (كتاب البيع)، چاپ دوم، قم: مدرسه الامام على بن ابى طالب (ع)، ۱۴۱۳ق.

۳۸. موسوی عاملی، محمد بن علی، مدارک الاحکام فی شرح عبادات شرایع الاسلام ، به کوشش گروه پژوهش موسسه آل البيت عليهم السلام، ج ۲، موسسه آل البيت عليهم السلام، بیروت-لبنان، ۱۴۱۱ه ق .
۳۹. نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۴۳، بیروت، دار إحياء التراث العربی، ۱۴۱۸، ص ۱۰۳-۱۰۰.

ج) مقالات

۱. داوریار، محمد علی و غفار علیزاده. مقاله بررسی تطبیقی قیومیت محجورین در فقه فریقین و قانون ایران/۷۳.
۲. سادات حسینی، سید عباس، حجیت نظریه کارشناسی پزشکی در اثبات حجر. حقوق پزشکی، ۲۳ (۶)، ۱۳۹۱، ۴۵-۷۲.
۳. صفایی، سید حسین. مقاله مجموعه قوانین در ارتباط با بیمار روانی در ایران. سال چهارم. شماره ۴. بهار ۷۸.
۴. میرحسینی، سید احمد، بررسی قانون حجر و موارد آن در فقه امامیه، پژوهش های دینی، تابستان ۸۵.
۵. عالمی، علیرضا و صفری فروشانی، نعمت الله. (۱۳۹۵). مفهوم شناسی اصطلاح امامیه. نقد و نظر، ۲۱ (۸۴)، ۱۰۶-۱۲۳.
۶. داور، محمد علی و علیزاده، غفار. مقاله بررسی تطبیقی قیومیت محجورین در فقه فریقین و قانون. ایران/۷

مرکز مدیریت حوزه های علمیة خوارزم